

N:o 49.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag, innefattande tillägg till § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet, och till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd; gifven Kristiania slott den 16 februari 1903.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

lag, innefattande tillägg till § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet; och

lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag,

*innefattande tillägg till § 5 i förordningen den 21 december 1857
om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt
om stängselskyldighet.*

Häri genom förordnas såsom tillägg till § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet:

Styrkes hos Konungens befallningshafvande, att ohägnad skogs-
mark är föremål för skogsodling, och att området för odlingen är på
lämpligt sätt å marken utmärkt, skall Konungens befallningshafvande
utfärda kungörelse om skogsodlingens omfattning och dennas utmärkande
å marken. Sedan en månad förflutit, efter det kungörelsen blifvit i
församlingens och angränsande kyrkor uppläst, vare enhvar pliktig att
om sina hemdjur hålla sådan vård, att de icke inkomma å det område.

Sedan skogsplantorna å marken undanvuxit kreaturens bett, må
på framställning af betesberättigade sådan fredhållning genom kungöran-
de, som nyss är nämndt, aflysas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver tio år.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 22 november 1901

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Statsråden: ANNERSTEDT,
 hert VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 CRUSEBJÖRN,
 ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 HAMMARSKJÖLD.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anförde i underdånighet:

»På föredragning af chefen för jordbruksdepartementet har Eders Kungl. Maj:t den 1 innevarande november beslutit, att till justitiedepartementet skulle öfverlämnas för den vidare behandling, som på sistnämnda departement ankomme, de inom jordbruksdepartementet upprättade förslag till lag angående ändrad lydelse af § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet, till lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd samt till lag angående ändrad lydelse af 76 § i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866. Då sistnämnda förslag torde böra undergå ytterligare granskning, anhåller jag att framdeles

få anmäla det inför Eders Kungl. Maj:t. Hvad däremot vidkommer de båda öfriga förslagen hemställer jag i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver desamma, af den lydelse bilagorna litt. A och B utvisa, måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur detta protokoll inhämtas.»

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Bil. A.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse af § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.

Häri genom förordnas, att § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet skall erhålla följande ändrade lydelse:

Utgöras ägor — — — — —
 — — — — — stadgadt är.
 Finnes emellan — — — — —
 — — — — — aftaladt är.

Styrkes hos Konungens befallningshafvande, att ohägnad skogs-
 mark är föremål för skogsodling och att området för odlingen är på
 lämpligt sätt å marken utmärkt, skall Konungens befallningshafvande
 utfärda kungörelse om skogsodlingens omfattning och dennas utmärkande
 å marken. Sedan en månad förflutit, efter det kungörelsen blifvit i för-
 samlingens och angränsande kyrkor uppläst, vare en hvar pliktig att
 om sina hemdjur hålla sådan vård, att de icke inkomma å det område.

Sedan skogsplantorna å marken undanvuxit kreaturens bett, må
 på framställning af betesberättigade sådan fredhållning genom kungö-
 rande, som nyss är nämndt, aflysas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Bil. B.

Förslag

till

*lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889
angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.*

Häri genom förordnas, att 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver tio år.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts
högsta domstol torsdagen den 1 maj 1902.*

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: SKARIN,
NORBERG,
CARLSON,
BILLING,
RAMSTEDT,
QUENSEL.

Sedan jämlikt högsta domstolens beslut den 3 februari innevarande år handlingarna rörande de till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlämnade förslag till lag angående vården af enskildes skogar, till lag angående skyddsskogar och fjällskogar, till lag angående ändrad lydelse af § 5 i förordningen den 21 december 1857 om egors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet och till lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd mellan högsta domstolens ofvanbemälda ledamöter cirkulerat, företogs nu detta ärende till slutlig behandling; varande förslagen bilagda detta protokoll.

C. *Förslag till lag angående ändrad lydelse af § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.*

Justitierådet *Quensel*, med hvilken justitieråden *Skarin*, *Norberg*, *Billing* och *Ramstedt* instämde, yttrade:

»Andra stycket af ifrågavarande 5 § har undergått viss ändring genom Kungl. kungörelserna den 28 januari 1876 och den 20 november 1885 angående betande af getter och får. Därest nu, på sätt förslaget angifver, paragrafen i dess ursprungliga lydelse oförändrad upptages i den nya lagen, vill det synas, som hade nämnda kungörelser därmed blifvit åter upphäfda. Då sådant ej torde vara afsedt, hemställas, att den i förslaget upptagna nya bestämmelse betecknas, icke såsom en ändring i 5 §, utan såsom ett tillägg till densamma, och att rubriken i öfverensstämmelse härmed jämkas.»

Justitierådet *Carlson* anförde: »Å vissa trakter i de norra länen lära hemmansägarna hafva förbehållit sig betesrätt å skogsmark, som de försålt till sågverksbolagen. Det vore obilligt, om bolagen skulle kunna för hemmansägarna omöjliggöra ett begagnande af denna rätt genom att på spridda smärre områden af skogen verkställa skogsodling. Äfven bortsedt från dessa förhållanden är det föreslagna nya stadgandet ägnadt att ingifva en viss betänklighet. Om odling sker endast på ett mindre område, kan odlaren för en jämförelsevis ringa kostnad provisoriskt inhägnas detsamma, men för grannarne, som icke torde kunna afhålla sina kreatur från området genom vallgång och äro hänvisade att uppföra stängsel i ägoskillnaden, kan kostnaden blifva betydlig, äfven om de äga begagna sig af stängselvitsord. En ökad förbrukning af skog för stängsel emellan skogslotter torde för öfrigt icke vara önskelig.

I öfrigt instämmer jag med justitierådet *Quensel*.»

Med anledning af justitierådet *Carlson*s yttrande i fråga om betesrätt, hvarom förbehåll gjorts vid upplåtelse af skog till afverkning, ansåg justitierådet *Norberg* sig böra hemställa, att det föreslagna tilläggsstadgandet måtte erhålla sådan förändrad affattning, att det ej kunde leda till omintetgörande af eller oskäligen inskränkning i dylik på förbehåll grundad rätt.

D. Förslag till lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

Högsta Domstolen lämnade förslaget utan anmärkning.

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 1 Afd. 33 Häft.

Ex protocollo:
Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Kristiania slott måndagen den 16 februari 1903.

i närvaro af:

Statsråden: ODELBÉRG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
BERGER,
Justitieråden: LINDBÄCK,
CLAËSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 22 november 1901 inhämtade utlåtande öfver de vid samma protokoll fogade förslag till lag angående ändrad lydelse af § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet, och till lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll yttrade departementschefen:

Flertalet af högsta domstolens ledamöter hafva mot det förra af dessa förslag ej haft annat att erinra än att den nya bestämmelsen borde betecknas icke såsom en ändring i 5 § af 1857 års förordning utan såsom ett tillägg till densamma. Jag hemställer därför, att ifrågasvarande förslag med berörda, af högsta domstolen förordade jämkning, äfvensom det senare af de remitterade förslagen, hvilket af högsta domstolen lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, Riksdagen till antagande föreläggas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
G. Zethelius.